

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Министарства привреде и предузетништва
Републике Српске
за период 01.01-31.12.2022. године**

Број: РВ020-23

Бања Лука, 04.05.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	6
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	7
	1. Увод.....	7
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	7
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	7
	4. Набавке.....	9
	5. Припрема и доношење буџета.....	9
	6. Финансијски извјештаји.....	9
	6.1. Приходи и примици, расходи и издаци.....	10
	6.1.1. Приходи и примици	10
	6.1.2. Расходи и издаци	10
	6.2. Имовина, обавезе и извори	14
	6.2.1. Нефинансијска имовина.....	14
	6.2.2. Финансијска имовина и разграничења.....	14
	6.2.3. Обавезе и разграничења	15
	6.2.4. Властити извори.....	16
	6.3. Ванбилансна евиденција	16
	6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	16
	6.5. Образложења уз финансијске извјештаје	16

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Министарства привреде и предузетништва Републике Српске који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05; Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2022. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњег финансијског извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Министарства привреде и предузетништва Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године; приходе, примитке, расходе и издатке, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је детаљније описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника, финансијске извјештаје Министарства привреде и предузетништва Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем Извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумијева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Министарства привреде и предузетништва Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској. Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2022. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше мишљење.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Министар је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја;

одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 04.05.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Министарства привреде и предузетништва Републике Српске за 2022. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Министарство привреде и предузетништва Републике Српске у току 2022. године ангажовало је извршиоце по уговору о дјелу за послове који представљају редовну дјелатност Министарства, што није у складу са чланом 205. став (1) Закона о раду.

Накнаде трошкова за службена путовања обрачунате су и исплаћене за дио трошкова смјештаја и исхране који се не односе на вријеме предметног службеног пута, а путни налози не садрже вријеме преласка границе, што није у складу са тачком IV и тачком X подтачка (2) Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској. Такође, путни налози и извјештаји са службеног путовања не садрже датум када су запослени поднијели исте на обрачун, што није у складу са тачком XVII подтачка (1) наведене одлуке.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, министар је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Министарства привреде и предузетништва Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од

значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Министарства привреде и предузетништва Републике Српске.

Бања Лука, 04.05.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се министру да обезбиједи да се:

- 1) евидентирање расхода који произилазе из трансакција и односа између буџетских корисника који припадају различитим нивоима власти (трансфери по основу пројеката) врши сходно члану 94. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се министру да обезбиједи да се:

- 1) ангажовање извршилаца по основу уговора о дјелу врши за послове ван дјелатности Министарства, у складу са чланом 205. став (1) Закона о раду,
- 2) обрачун и исплата накнада трошкова за службена путовања, као и подношење извјештаја на обрачун врши у складу са тачком IV, X подтачка (2) и тачком XVII подтачка (1) Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2022. годину и Одлука о усвајању Другог ребаланса буџета за 2022. годину;
- Закон о трезору;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској, члан 4. и 9-11;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о државним службеницима;
- Закон о платама запослених у органима управе Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске;
- Закон о раду, члан 204-207;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27.;
- Закон о подстицајима у привреди Републике Српске;
- Уредба о поступку додјеле подстицаја за директна улагања;
- Уредба о поступку додјеле подстицаја за мала и средња предузећа;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Одлука о утврђивању цијене рада;
- Правилник о начину израде и садржају кадровског плана у републичким органима управе;
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле и
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству привреде и предузетништва.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Министарство привреде и предузетништва Републике Српске (у даљем тексту: Министарство) у складу са чланом 30. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“ број 115/18, 111/21, 15/22, 56/22 и 132/22) врши управне и стручне послове, који се односе на индустрију грађевинских материјала, металопрерађивачку дјелатност, машиноградњу, бродоградњу, производњу електричних машина и апарата, намјенску производњу, производњу производа од гуме и пластике, индустријску прераду дрвета, производњу и прераду папира, графичку дјелатност, производњу текстила, коже и крзна, подстицање развоја и промоције малих и средњих предузећа и предузетништва, занатско-предузетничке дјелатности, подршку очувању старих заната, припрему стратегије и правног оквира за привлачење страних улагања у Републику Српску и друге послове у складу са законом.

Пословање Министарства одвија се преко јединственог рачуна трезора чија је главна књига у саставу Главне књиге трезора Републике Српске (у даљем тексту: ГКТ), а средства за рад обезбијеђена су из буџета Републике Српске.

У саставу Министарства је републичка управна организација Републички завод за стандардизацију и метрологију Републике Српске, која има статус нижег буџетског корисника. Такође, контролисани ентитет је и Развојна агенција Републике Српске, сходно члану 35. Закона о развоју малих и средњих предузећа („Службени гласник Републике Српске“ број 50/13 и 84/19). Предмет ревизије су појединачни финансијски извјештаји Министарства, сачињени на основу трансакција евидентираних у оквиру општег фонда 01 (буџет у ужем смислу).

Министарство је доставило примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2022. године које нису имале утицаја на налазе ревизије, препоруке и дато мишљење.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске вршила је финансијску ревизију за 2021. годину и том приликом дате су три препоруке за усклађеност. Министарство је доставило одговор о радњама које су предузете у циљу провођења препорука и отклањања неправилности, у складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14).

На основу увида у релевантну документацију утврђено је да је проведена једна препорука, а двије препоруке нису проведене.

Препоруке које нису проведене се односе на ангажовање извршилаца по уговору о дјелу ван дјелатности Министарства и признавање трошкова службеног путовања у складу са Одлуком о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској (тачка 3. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству („Службени гласник Републике Српске“ број 20/19, 40/19, 106/19, 107/20, 1/22, 72/22 и 119/22) утврђена је унутрашња организација, организационе

јединице и њихов дјелокруг рада, радна мјеста и друга питања значајна за рад Министарства. Наведеним правилником, осим министра, систематизовано је 65 радних мјеста са 75 извршилаца, од којих су 61 државни службеници, 11 намјештеници, два савјетника и шеф кабинета.

На дан 31.12.2022. године у Министарству је у радном односу био 61 запослени, од којих су 51 на неодређено (41 државни службеник и 10 намјештеника), четири на одређено вријеме и шест су именована лица.

Министарство је у току 2022. године закључило 25 уговора о дјелу са 6 извршилаца за послове који представљају редовну дјелатност Министарства, што није у складу са чланом 205. став (1) Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18 и 119/21).

Накнаде трошкова за службена путовања у 2022. години обрачунате су и исплаћене за дио трошкова смјештаја и исхране који се не односе на вријеме предметног службеног пута, а путни налози за службена путовања у иностранство не садрже вријеме преласка границе, што није у складу са тачком IV и тачком X подтачка (2) Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 57/21). Такође, путни налози и извјештаји са службеног путовања не садрже датум када су запослени поднијели исте на обрачун, што није у складу са тачком XVII подтачка (1) наведене одлуке.

У складу са Рјешењима о именовању Комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа. Ревизијским испитивањем провођења истог нису утврђене неусклађености са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21).

У складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијској управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22) Министарство је сачинило годишњи извјештај електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину са прилозима. Планом рада за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле за 2022. годину предвиђене су активности ажурирања пословних процеса, процедура и ризика, сходно члану 8. став (1) Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16). У Министарству није организационо успостављена Јединица за интерну ревизију, иако је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста систематизовано радно мјесто интерног ревизора са једним извршиоцем.

Сходно наведеном успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи усклађеност са релевантним законским и другим прописима.

Препоручује се министру да обезбиједи да се:

- **ангажовање извршилаца по основу уговора о дјелу врши за послове ван дјелатности Министарства, у складу са чланом 205. став (1) Закона о раду,**
- **обрачун и исплата накнада трошкова за службена путовања, као и подношење извјештаја на обрачун врши у складу са тачком IV, X подтачка (2) и тачком XVII подтачка (1) Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.**

4. Набавке

Планом јавних набавки са измјеном и допуном плана за 2022. годину планиране су набавке укупне вриједности 140.780 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ), од чега за набавку робе 58.380 КМ и услуга 82.400 КМ.

Према Извјештају о реализацији уговора у 2022. години проведене су набавке укупне уговорене вриједности 115.479 КМ (без ПДВ-а), од чега је са 31.12.2022. године реализовано 103.622 КМ. Највећи дио набавки се односи на набавку горива, рачунарске опреме и услуга сервисирања и одржавања службених возила.

Набавке су проведене путем два конкурентска захтјева за достављање понуда, једног преговарачког поступка без објаве обавјештења, 25 директних споразума и три поступка набавке неприоритетних услуга из Анекса II дио Б.

Ревизијским испитивањем обухваћено је 9 поступака набавки уговорене вриједности 68.169 КМ (без ПДВ-а), односно 59% вриједности закључених уговора.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на Закон о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Буџетски захтјев Министарства за 2022. годину износи 12.137.000 КМ и у оквиру је почетног буџетског ограничења.

Одлуком о усвајању буџета за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 121/21) Министарству је одобрен буџетски оквир у износу од 21.194.900 КМ, а Одлуком о усвајању Ребаланса буџета („Службени гласник Републике Српске“ број 53/22) износ од 45.438.500 КМ.

Одлуком о усвајању Другог ребаланса буџета за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 106/22) Министарству је одобрен буџетски оквир у износу од 45.486.500 КМ, од чега су расходи за лична примања запослених 2.384.000, расходи по основу коришћења робе и услуга 298.500 КМ, субвенције 26.000.000 КМ, грантови 15.050.000 КМ, трансфери унутар исте јединице власти 1.680.000 КМ, издаци за нефинансијску имовину 22.000 КМ и остали издаци 52.000 КМ.

Министарство је истовремено са буџетским захтјевом за 2023. годину доставило Министарству финансија Републике Српске нацрт кадровског плана, у складу са чланом 5. став (1) Правилника о начину израде и садржају кадровског плана у републичким органима управе („Службени гласник Републике Српске“ број 43/09).

Након Другог ребаланса буџета проведено је 10 реалокација у оквиру Министарства у износу од 1.186.039 КМ, по рјешењима министра.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Министарство је, у складу са чланом 46. и 47. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 15/17 и 17/22), сачинило обрасце годишњег финансијског извјештаја: Образац 2.01 - Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3а - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима од 01 до 05, Образац 4а - Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у ГКТ, Образац 5а - Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ и образложења уз обрасце годишњег финансијског извјештаја.

6.1. Приходи и примици, расходи и издаци

Приходи и примици исказани су у износу од 111.324 КМ (без прихода обрачунског карактера) и исти се не планирају на нивоу буџетског корисника.

Расходи и издаци исказани су у износу од 42.988.916 КМ (без расхода обрачунског карактера), што је у оквиру Другим ребалансом одобреног буџетског оквира. Одступања на више код појединих врста расхода у односу на планиране покривена су реалокацијама у оквиру Министарства, по рјешењима министра (тачка 5. извјештаја).

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи и примици исказани су у износу од 111.858 КМ, а чине их приходи у износу од 50.078 КМ и примици у износу од 61.780 КМ.

Приходи се односе на непореске приходе (49.544 КМ) и приходе обрачунског карактера (534 КМ).

6.1.1.1. Непорески приходи

Непорески приходи се односе на остале непореске приходе, по основу поврата средстава због неиспуњавања услова дефинисаних уговором о додјели подстицаја за директна улагања (43.200 КМ) и наплате прекорачења трошкова мобилног телефона од запослених (6.344).

6.1.1.2. Примици

Примици се односе на примитке од финансијске имовине (6.683 КМ) и остале примитке из трансакција са другим јединицама власти (55.097 КМ).

Примитке од финансијске имовине чине примици од наплате зајмова датих привредним друштвима, сходно потписаним споразумима о измирењу дуга. У току 2022. године наплаћена су потраживања од предузећа „Unis usha“ а.д. Вишеград у износу од 4.030 КМ и „Тико“ с.п. Бања Лука у износу од 2.653 КМ (тачка 6.2.2. извјештаја).

Остале примитке из трансакција са другим јединицама власти чине наплаћена потраживања по основу породилшког одсуства од Јавног фонда за дјечију заштиту Републике Српске.

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи исказани су у износу од 43.128.216 КМ, а чине их текући расходи, расходи обрачунског карактера, трансфери унутар исте јединице власти и издаци.

6.1.2.1. Текући расходи

Текући расходи исказани су у износу од 41.243.028 КМ и чине их расходи за лична примања запослених, расходи по основу коришћења робе и услуга, субвенције, грантови и расходи из трансакција размјене унутар исте јединице власти.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 2.312.675 КМ, а односе се на расходе за бруто плате запослених (2.196.882 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (61.923 КМ), накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (26.554 КМ) и расходе за отпремнине и једнократне помоћи - бруто (27.316 КМ).

Расходе за бруто плате запослених чине расходи за основну плату након опорезивања (1.317.548 КМ), увећање плате по основу радног стажа (87.897 КМ), порез (115.209 КМ) и доприноси на плату (676.228 КМ).

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада чине расходи за накнаде за превоз на посао и са посла (28.916 KM), јубиларне награде за два запослена (4.017 KM), дневнице за службена путовања у земљи и иностранству (13.001 KM), расходи по основу доприноса за добровољно пензијско осигурање на терет послодавца (13.420 KM), као и расходи за порез и доприносе на накнаде (2.569 KM).

Расходе за накнаду плата за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата чине расходи за накнаду плата за вријеме боловања и родитељског одсуства до 30 дана који се не рефундирају (23.893 KM) и накнаду плате предсједнику синдикалне организације (2.661 KM).

Расходи за отпремнине и једнократне помоћи се односе на отпремнине по основу одласка у пензију за четири запослена (21.533 KM), новчане помоћи приликом рођења дјетета (4.029 KM), новчану помоћ због теже болести запосленог (1.313 KM), као и расходе за порез и доприносе (441 KM).

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на прописе који регулишу лична примања запослених у органима управе Републике Српске.

Расходи по основу коришћења робе и услуга исказани су у износу од 293.323 KM, а чине их расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (32.605 KM), расходи режијског материјала (20.016 KM), текућег одржавања (13.051 KM), расходи по основу путовања и смјештаја (47.150 KM), стручних услуга (45.271 KM) и остали некласификовани расходи (135.230 KM).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга се односе на расходе за услуге коришћења фиксног телефона (5.630 KM), мобилног телефона (26.875 KM) и расходе за поштанске услуге (100 KM).

Расходи за режијски материјал се односе на расходе за канцеларијски материјал (18.549 KM) и расходе за стручну литературу, часописе и дневну штампу (1.467 KM).

Расходи за текуће одржавање у цијелости се односе на текуће одржавање превозних средстава.

Расходи по основу путовања и смјештаја се односе на расходе по основу путовања и смјештаја у земљи (6.997 KM) и иностранству (5.011 KM), као и расходе по основу утрошка горива (35.142 KM).

У оквиру расхода по основу службеног путовања евидентирани су трошкови путарине настали приликом доласка на посао и повратка са посла министра и возача министра.

Расходи за стручне услуге се односе на расходе за осигурање возила (3.684 KM) и запослених (1.657 KM), услуге информисања и медија (6.733 KM), компјутерске услуге (27.377 KM) и расходе за остале стручне услуге - систематски преглед запослених (5.820 KM).

Остали некласификовани расходи највећим дијелом се односе на расходе за бруто накнаде по уговору о дјелу (103.039 KM), допунском раду (18.895 KM) и расходе по основу репрезентације (6.915 KM).

Субвенције су исказане у износу од 23.859.171 KM и односе се на подстицај привредним субјектима за повећање плате радника са којима је по основу уговора о раду заснован радни однос најкасније до провог дана обрачунског периода, који претходи периоду за који се тражи подстицај.

Услови, корисници и поступак за остваривање права на подстицаје за повећање плате радника утврђени су Законом о подстицајима у привреди Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 52/19, 78/20, 37/22 и 56/22), док је Правилником о поступку додјеле подстицаја за повећање плате радника („Службени

гласник Републике Српске“ број 106/19) прописан садржај, облик и начин подношења захтјева за наведене подстицаје.

Почетни износ за утврђивање повећања плате радника је висина плате која је радницима код привредног субјекта исплаћена за март 2019. године. За раднике који су радни однос засновали послје наведеног периода почетни износ плате је просјечна висина плате у обрачунском периоду, који претходи мјесецу у којем је остварено право на подстицај за те раднике. Право на подстицајна средства привредни субјекти остварују у два обрачунска периода (01.01-30.06. и 01.07-31.12.) у једној календарској години, која су за 2022. годину износила 70% вриједности плаћених доприноса на повећање плате.

Поступак остваривања права на подстицај иницира се подношењем захтјева, који привредни субјект подноси Министарству најкасније у року од 60 дана од дана истека обрачунског периода за који се тражи подстицај. За потпуне, благовремене и допуштене захтјеве Пореска управа Републике Српске обрачунава и провјерава повећање плате и плаћених доприноса појединачно по раднику код привредног субјекта (подносиоца захтјева), те електронским путем обавјештава Министарство о износу укупног подстицаја за привредни субјект. Министарство доноси рјешење за сваког појединачног привредног субјекта о одобравању подстицаја за повећање плате радника.

Подстицаји за повећање плате радника за први обрачунски период (01.07-31.12.2021. године) одобрени су у износу од 11.320.586 КМ за 553 привредна субјекта (укупно 22.810 радника), а за други обрачунски период (01.01-30.06.2022. године) у износу од 12.528.017 КМ за 715 привредних субјеката (укупно 25.463 радника).

Грантови у земљи исказани су у износу од 14.775.918 КМ, а чине их текући грантови непрофитним субјектима (1.920.696 КМ), нефинансијским субјектима (12.852.222 КМ) и текући грант појединцима (3.000 КМ).

Текући грантови непрофитним субјектима се односе на подстицај за развој малих и средњих предузећа. Намјена, услови, критеријуми и поступак додјеле подстицајних средстава прописани су Уредбом о поступку додјеле подстицаја за мала и средња предузећа („Службени гласник Републике Српске“ број 66/22). Право на подстицај остварује се по расписаном јавном позиву (објављен 10.08.2022. године), на основу пројекта који према степену завршености може бити реализован (завршен), у току реализације и нови пројекат. Подстицајима се суфинансира дио оправданих улагања која подносилац захтјева има на реализацији пројекта (реализовани пројекти до 50%, пројекти у току реализације и нови пројекти 20-80%).

У 2022. години одобрена су подстицајна средства за дигиталну трансформацију у износу од 784.666 КМ (43 пројекта), техничке иновације у износу од 865.202 КМ (47 пројеката), организацију сајма 204.342 КМ (14 пројеката), учешће на сајму 40.748 КМ (два пројекта), као и за очување старих и умјетничких заната и домаће радиности у износу од 41.738 КМ (12 пројеката). Са корисницима подстицаја 27.12.2022. године закључени су појединачни уговори.

Министарство је по јавном позиву за пројекте организације сајмова додјелило средства институцијама (Развојна агенција Републике Српске, Развојна агенција града Требиње, Развојна агенција општине Модрича, Локална развојна агенција Рудо, Туристичка организација града Требиње, Туристичка организација Модрича и ЈУ Центар за образовање одраслих-Бања Лука) које су у трезорском систему пословања у укупном износу од 81.010 КМ. Наведени износ средстава је планиран и евидентиран у оквиру текућих грантова. Према рачуноводственим политикама за буџетске кориснике дознака наведених средстава представља расходе који произилазе из трансакција и односа између буџетских корисника који припадају различитим нивоима власти (трансфер) сходно члану 94. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим

политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 115/17 и 118/18).

Текући грантови нефинансијским субјектима се односе на подстицај да директна улагања. Основни елементи за подстицање директних улагања у привреду утврђени су Законом о подстицајима у привреди Републике Српске, док је Уредбом о додјели подстицаја за директна улагања („Службени гласник Републике Српске“ број 31/21 и 22/22) прописан поступак додјеле подстицаја. Право на подстицај остварује се по расписаном јавном позиву (објављен 25.03.2022. године), на основу пројекта који се у 2022. години односио на набавку савремених технологија и опреме. Подстицајима се суфинансира дио оправданих улагања (до 30%) која привредни субјект има на реализацији пројекта.

Подстицајна средства за директна улагања одобрена су за 238 привредних субјеката, са којима су у октобру 2022. године закључени појединачни уговори.

Корисници средстава су приликом закључења уговора о додјели подстицаја Министарству доставили мјеницу/банкарску гаранцију, као инструмент обезбјеђења поврата подстицајних средстава. Извјештаје о утрошку примљених средстава корисници су доставили након истека рока за подношење годишњег финансијског извјештаја јер су активности на реализацији пројекта окончане након наведеног рока.

Текући грант појединцима се односи на средства дозначена Удружењу грађана „Браниоци Добоја-2. мај 1992“ за одржавање Округлог стола и трибине.

Расходи из трансакције размјене унутар исте јединице власти исказани су у износу од 1.941 КМ и односе се на трошкове одржавања СУФИ лиценце од стране Министарства финансија Републике Српске.

Препоручује се министру да обезбједи да се евидентирање расхода који произилазе из трансакција и односа између буџетских корисника који припадају различитим нивоима власти (трансфери по основу пројекта) врши сходно члану 94. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1.2.2. Трансфери унутар исте јединице власти

Трансфери унутар исте јединице власти исказани су у износу од 1.680.000 КМ, а односе се на трансфер Развојној агенцији Републике Српске (680.000 КМ) и трансфер Представништву Републике Српске у Руској Федерацији (1.000.000 КМ).

Трансфер Развојној агенцији Републике Српске одборен је за финансирање текућих трошкова пословања. Захтјев за дознаку средстава по врстама материјалних трошкова и издатака доставља се мјесечно, а правдање дозначених средстава врши се кроз годишњи финансијски извјештај који се доставља Министарству.

Трансфер Представништву Републике Српске у Руској Федерацији одборен је у складу са Закључком Владе Републике Српске од 24.02.2022. године. Додатна средства одобрена су за реализацију промотивних активности и организовања учешћа Републике Српске на значајним индустријским манифестацијама.

6.1.2.3. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 139.300 КМ, а односе се на набавну вриједност реализованих залиха (6.725 КМ), расходе по основу амортизације (130.680 КМ) и расходе од усклађивања вриједности имовине (1.895 КМ).

Обрачун амортизације за средства набављена 2017. године и касније вршен је по стопама прописаним Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 110/16), а за средства набављена прије 2017. године (а још су у употреби) примијењене су кориговане стопе.

Расходи од усклађивања вриједности имовине се односе на корекцију дугорочних зајмова који доспијевају до годину дана, а нису наплаћени по истеку рока од 12 мјесеци.

6.1.2.4. Издаци

Издаци су исказани у износу од 65.888 КМ, а чине их издаци за нефинансијску имовину и остали издаци.

Издаци за нефинансијску имовину исказани су у износу од 15.483 КМ, а односе се на издатке за набавку опреме (8.758 КМ) и издатке за залихе ауто-гума (6.725 КМ).

Издаци за набавку опреме се односе на издатке за набавку рачунарске опреме (8.087 КМ) и канцеларијске машине (671 КМ).

Остали издаци исказани су у износу од 50.405 КМ, а односе се на издатке за накнаде плата за породилјско одсуство (46.114 КМ) и боловање (4.291 КМ) који се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања.

6.2. Имовина, обавезе и извори

Министарство је на дан 31.12.2022. године исказало имовину у нето вриједности 272.087 КМ (брuto вриједност 3.384.041 КМ и исправка вриједности 3.111.954 КМ), а чине је нефинансијска имовина и финансијска имовина и разграничења.

6.2.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина исказана је у нето вриједности 218.703 КМ и у цијелости се односи на нефинансијску имовину у сталним средствима (брuto вриједност 1.594.870 КМ и исправка вриједности 1.376.167 КМ).

Нефинансијска имовина у сталним средствима се односи на произведену сталну имовину нето вриједности 217.037 КМ (брuto вриједност 1.544.875 КМ и исправка вриједности 1.327.838 КМ) и непроизведену сталну имовину коју чине лиценце нето вриједности 1.666 КМ (брuto вриједност 49.995 КМ и исправка вриједности 48.329 КМ).

Произведену сталну имовину чине постројења и опрема нето вриједности 75.736 КМ и нематеријална произведена имовина нето вриједности 141.301 КМ.

Вриједност постројења и опреме у току године увећана је по основу набавке рачунарске опреме (пет рачунара и штампача) и канцеларијске машине (уништивач папира) укупне вриједности 8.758 КМ, док је смањење вриједности извршено сходно рјешењу министра о расхоровању рачунарске опреме која на дан 31.12.2022. године није у функцији а вриједност исте је сведена на нулу.

Нематеријалну произведену имовину највећим дијелом чини регистар подстицаја („Softwer DSPWIN10 pro“) нето вриједности 139.400 КМ.

6.2.2. Финансијска имовина и разграничења

Финансијска имовина и разграничења исказана су у нето вриједности 53.384 КМ и у цијелости се односе на краткорочну финансијску имовину и разграничења (брuto вриједност 1.789.171 КМ и исправка вриједности 1.735.787 КМ).

Краткорочну финансијску имовину и разграничења чине краткорочни пласмани, потраживања, разграничења, као и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Краткорочни пласмани исказани су у нето вриједности 38.921 КМ (брuto вриједност 1.774.708 КМ и исправка вриједности 1.735.787 КМ), а односе се на дугорочне зајмове који доспијевају на наплату до годину дана - „Unis usha“ а.д. Вишеград (36.268 КМ) и „Тико“ с.п. Бања Лука (2.653 КМ).

Исправка вриједности краткорочних пласмана се односи на корекцију дугорочних зајмова који су доспјели на наплату а нису наплаћени по истеку рока од 12 мјесеци, по основу пројекта „Non project grant AID“ (Јапански кредит) датих предузећима ХПК „Хемијска прерада кукуруза“ а.д. Козарска Дубица (602.109 КМ), „Фамос-Фабрика мотора Сарајево“ а.д. Источно Сарајево (380.123 КМ), „Унис“ ЗДП „Ферос“ Сребреница (227.761 КМ), ПП „Унатекс“ Козарска Дубица (97.469 КМ), „Дуваплекс“ Петрово (92.494 КМ) и „Тико“ с.п. Бања Лука (1.895 КМ), као и Споразума о измирењу дуга по основу новчаних средстава датих на име подстицаја за запошљавање предузећу „Пингвин“ д.о.о. Лакташи (34.237 КМ). Такође, у оквиру исправке вриједности евидентирана су и потраживања у износу од 299.699 КМ која је Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске 2017. године откупило у име привредног друштва „Мофас“ д.о.о. Источно Сарајево ради стицања права удјела у наведеном привредном друштву.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 534 КМ, а односе се на потраживања од запослених по основу прекорачења трошкова мобилног телефона.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 5.811 КМ, а односе се на разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата (децембар 2022. године) за вријеме породилског одсуства које се рефундирају од Фонда за дјечију заштиту Републике Српске (4.621 КМ) и разграничене расходе по основу унапријед плаћене премије колективног осигурања запослених (1.190 КМ).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказана су у износу од 8.118 КМ, а односе се на потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање (3.497 КМ) и доприноса за дјечију заштиту (4.621 КМ).

6.2.3. Обавезе и разграничења

Укупне обавезе на дан 31.12.2022. године исказане су у износу од 8.976.020 КМ и чине их краткорочне обавезе, које се односе на обавезе за лична примања запослених (220.751 КМ), обавезе из пословања у земљи (41.068 КМ), обавезе за субвенције (6.620.373 КМ), грантове (1.893.447 КМ) и краткорочне обавезе из трансакција унутар исте јединице власти (200.381 КМ).

Обавезе за лична примања запослених се односе на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за децембар 2022. године (202.501 КМ) и обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи (18.250 КМ).

Обавезе из пословања се односе на обавезе према добављачима за набавку роба и услуга у земљи (25.469 КМ), физичким лицима (12.235 КМ) и обавезе за порезе и доприносе на терет послодаваца (3.364 КМ).

Обавезе за субвенције се односе на обавезе према 285 привредних субјеката који су остварили право на подстицај за повећање плате радника.

Обавезе за грантове чине обавезе према 47 корисника подстицаја за техничке иновације (865.202 КМ), 42 корисника подстицаја за дигиталну трансформацију (762.667 КМ), 13 за организовање сајма (187.092 КМ) и два за учешће на сајму (40.748 КМ), као и обавезе према 11 корисника подстицаја за очување старих и умјетничких заната и домаће радиности (37.738 КМ).

Краткорочне обавезе из трансакција унутар исте јединице власти највећим дијелом се односе на обавезе према Развојној агенцији Републике Српске (198.440 КМ).

Краткорочне обавезе су измирене са 28.02.2023. године.

6.2.4. Властити извори

Министарство нема исказаних властитих извора, јер није било пословних догађаја који би захтијевали евидентирање на властитим изворима.

6.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и пасиве исказане су у износу од по 17.817.445 КМ, а чине их хартије од вриједности ван промета-мјенице (8.694.629 КМ) и гаранције (9.122.816 КМ). У току 2022. године из ванбилансне евиденције исњижене су мјенице и банкарске гаранције којима је истекао рок важења у укупном износу од 1.414.254 КМ, а укњижење су мјенице (5.563.342 КМ) и банкарске гаранције (6.015.798 КМ) достављене као инструмент обезбјеђења поврата подстицајних средстава.

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У Образложењима уз годишњи финансијски извјештај објелодањено је да потенцијалне обавезе по основу два судска спора која се воде против Министарства износе 788.089 КМ, без ефеката потенцијалних затезних камата и трошкова поступка. Процијењено је да ће спорови бити ријешени у корист Министарства. Такође, како је наведено у Образложењима уз годишњи финансијски извјештај против Министарства су вођена четири управна спора.

Вриједност потенцијалне имовине Министарства по основу два судска спора ради поврата средстава због ненамјенског утrophка субвенција за подстицај извоза је 175.139 КМ. Пресуде су донесене у корист Министарства али је наплата потраживања неизвјесна јер је над једним привредним субјектом покренут стечајни поступак (поднијета пријава потраживања), а други привредни субјект не посједује имовину за спровођење извршног поступка.

Поред наведеног објелодањене су и информације о судским поступцима у основи којих су потраживања која се воде у билансној евиденцији. Министарство је тражилац извршења у четири извршна поступка вриједности 1.241.163 КМ, а за једног привредног субјекта над којим је покренут стечајни поступак пријављена су потраживања у износу од 602.109 КМ.

6.5. Образложења уз финансијске извјештаје

Министарство је сачинило Образложења уз обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину која пружају основне информације о Министарству, законско-правној основи за израду извјештаја, рачуноводственој основи, примјенењим рачуноводственим политикама, као и информације о позицијама презентованим у извјештају сходно члану 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Ревизијски тим

мр Данијела Тепић, с.р.

Константин Павловић, с.р.